

Sygn. akt III UK 88/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania J. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G.

o przyznanie renty za okres od 02.03.2001 roku do 31.03.2005 roku,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 listopada 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 21 stycznia 2014 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z 21 stycznia 2014 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w G. z 23 maja 2013 r. (sygn. akt VI U (...)) i oddalił odwołanie J. T. od decyzji pozwanego z 28 stycznia 2011 r., odmawiającej prawa do wznowienia postępowania zakończonego decyzją z 20 lipca 2010 r. Pozwany odmówił wznowienia postępowania w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy za okres od 2 marca 2001 r. do 31 marca 2005 r. Sąd Apelacyjny stwierdził, że decyzja była prawidłowa, gdyż nie zaistniały przesłanki do zastosowania art. 114 ustawy emerytalnej (z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Pozwany decyzją z 1 czerwca 2009 r., po rozpoznaniu wniosku z 2 marca 2001 r., odmówił ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w spornym okresie i w sądowym postępowaniu odwoławczym ubezpieczony nie wniósł odwołania (nie zaskarżył decyzji z 1

czerwca 2009 r.) w odniesieniu do okresu od 2 marca 2001 r. do 31 marca 2005 r. Decyzja w części niezaskarżonej stała się prawomocna. Wzruszenie prawomocnej decyzji może nastąpić tylko w trybie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej. W sprawie nie wykazano wystąpienia przesłanek z tego przepisu. Ubezpieczony nie przedstawił żadnych nowych dowodów lub okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji z 1 czerwca 2009 r., które miałyby wpływ na prawo do świadczenia.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W uzasadnieniu wniosku podano, „iż ZUS wydając decyzję z 28 stycznia 2011 r. odmawiając ubezpieczonemu prawa do wznowienia postępowania dotyczącego decyzji z 20 lipca 2010 r., o przyznanie renty za okres od 2 marca 2001 r. do 31 marca 2005 r., pominął wytyczne Sądu Okręgowego w G. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 16 listopada 2010 r., sygn. akt VIU (...), który przekazał ZUS wniosek o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy za okres od 2 marca 2001 r. do 31 marca 2005 r. celem wydania stosowanej decyzji, tj. merytorycznej co do tego okresu, jako żądania nierozpoznanego, stosownie do treści art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. Decyzja ZUS z 28 stycznia 2011 r. odmawiająca ubezpieczonemu prawa do wznowienia postępowania, wymagała zmiany i wydania orzeczenia merytorycznego nie tylko w zakresie nie wznowienia postępowania, ale w ogóle przyznania prawa, tj. przyznania ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od 11 marca 2001 r. do 31 marca 2005 r., co też stosownie uczynił Sąd Okręgowy w G. (...) w wyroku z 23 maja 2013 r., sygn. akt VI U (...). Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny w (...) błędnie odniósł się do decyzji ZUS z 1 czerwca 2009 r. i uznał, że prawomocnie orzekła ona o odmowie przyznania J. T. prawa do renty za okres od 2 marca 2001 r. do 31 marca 2005 r., w sytuacji kiedy to nie ta decyzja była objęta skarżonym orzeczeniem ZUS i zaskarżeniem. Ponadto orzeczenie Sądu Apelacyjnego w (...) całkowicie neguje wcześniej wydawane na rzecz ubezpieczonego, przez Sądy Okręgowe w G. i Apelacyjny w (...), orzeczenia co do tego, że okres sporny od 2 marca 2001 r. do 31 marca 2005 r. nie był rozpoznany i nie został merytorycznie rozpatrzony decyzją, w tym która korzystałaby z waloru prawomocności”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wykazuje podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. i dlatego nie został uwzględniony.

Zasadnicza rozbieżność wynika z tego, że skarżący twierdzi, iż do tej pory nie została rozpoznana jego sprawa o rentę z tytułu niezdolności do pracy za okres od 2 marca 2001 r. do 31 marca 2005 r. Zarzuca, że błędnie i niezasadnie przyjął Sąd Apelacyjny, iż sprawa została już rozstrzygnięta decyzją pozwanego i dlatego ponowne jej rozpoznanie możliwe było tylko w trybie wznowienia postępowania.

Kluczem do sprawy jest decyzja pozwanego z 1 czerwca 2009 r. Została wydana po rozpatrzeniu wniosku skarżącego z 2 marca 2001 r. i po orzeczeniu komisji lekarskiej, ustalającej, że skarżący jest niezdolny do pracy od 1 października 2005 r. do 31 maja 2010 r. Brak było natomiast ustalenia niezdolności do pracy od marca 2001 r. („03/2001”) i tym samym podstaw do przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy. Poza sporem powinno być również, że Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z 23 grudnia 2009 r. rozpoznał odwołanie skarżącego od tej decyzji (w sprawie o sygn. akt VI U (...)). Akta tej sprawy zawierają orzeczenia lekarza orzecznika (k. 12) oraz komisji lekarskiej (k. 21), z których wynika, że nie stwierdzono u skarżącego niezdolności do pracy od 2 marca 2001 r. do 30 września 2005 r. Potwierdza to, że badania odbywały się dla celów rozpatrzenia wniosku o rentę. Wydana została po nich decyzja pozwanego z 1 czerwca 2009 r., dotycząca renty w spornym okresie. Sąd Okręgowy w G. wskazanym wyrokiem z 23 grudnia 2009 r. zmienił decyzję pozwanego z 1 czerwca 2009 r. i przyznał ubezpieczonemu rentę za okres od 1 kwietnia do 30 września 2005 r. W protokole rozprawy z 2 grudnia 2009 r., czyli poprzedzającej wydanie tego wyroku, ubezpieczony wyraźnie sprecyzował przed Sądem żądanie i domagał się renty za okres od 1 września 2000 r. do 28 lutego 2001 r. oraz od kwietnia do 30 września 2005 r. Nie było więc odwołania od decyzji z 1 czerwca 2009 r. dotyczącego okresu od marca 2001 r., zatem decyzja w tej części (nieskarżonej odwołaniem) stała się prawomocna. Taki zakres zaskarżenia decyzji potwierdza sentencja i uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z 10 czerwca 2010 r. (sygn. akt III AUa (...)),

który odrzucił apelację ubezpieczonego w części dotyczącej przyznania prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od 2 marca 2001 r. do 31 marca 2005 r. wobec braku rozstrzygnięcia o tym w wyroku Sądu pierwszej instancji (czyli w wyroku Sądu Okręgowego w G. z 23 grudnia 2009 r., VI (...)). Rację ma więc Sąd Apelacyjny, że skarżący myli się, gdy twierdzi, iż wniosek o rentę za okres od 2 marca 2001 r. nie został rozpoznany przez pozwanego decyzją z 1 czerwca 2009 r. Wyjaśnia to więc zasadniczą rozbieżność między wyrokiem Sądu Apelacyjnego i odmiennymi twierdzeniami skarżącego we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania. Niezasadnie twierdzi, że wniosek o rentę za sporny okres nie został do tej pory rozpoznany. Innymi słowy zasadnie przyjęto, że możliwe było tylko wznowienie postępowania, a nie pierwotne rozpoznawanie wniosku w sprawie, która została zakończona decyzją pozwanego.

Powyższej oceny nie zmienia wskazanie we wniosku na wyrok Sądu Okręgowego w G. z 16 listopada 2010 r., przekazujący pozwanemu wniosek o rentę za sporny okres, celem wydania stosownej decyzji, gdyż jest to orzeczenie formalne i w załatwieniu wniosku nie będzie mogła zostać pominięta decyzja z 1 czerwca 2009 r. Samo wskazanie na art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. nie oznacza, że ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy.

Z tych motywów, z braku zasadnej podstawy przedsądu orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.